

Asia: OM 3/41/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi turvallisuustutkintalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi turvallisuustutkintalain muuttamisesta

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi turvallisuustutkintalain muuttamisesta

Poliisihallitus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Poliisihallituksella ei ole luonnokseen huomautettavaa muulta osin kuin ehdotetun 19 §:n osalta.

19 §:n 1 momentissa säädetään turvallisuustutkintaa tekevän oikeudesta päästä onnettomuuspaikalle ja tutkia siellä onnettomuuteen liittyviä esineitä, laitteita ja rakenteita. Luonnoksessa esitetään lisättäväksi välittömästi-sana täsmentämään pääsyoikeutta.

Kuten perusteluissa lausutaan, nykyiselläänkin 1 momentin sanamuoto on turvannut turvallisuustutkintaa tekevän välittömän pääsyn onnettomuuspaikalle ja oikeuden tutkia esineitä, laitteita ja rakenteita. Perusteluista käy ilmi, että ongelmia voi syntyä, kun tapahtumaa tutkivat sekä esitutkintaviranomainen että turvallisuustutkintaviranomainen, mikäli he eivät tunnista toistensa tarpeita ja oikeuksia. Molemmat ovat oman toimivallan antavan lainsäädännön perusteella oikeutettuja eristämään onnettomuuspaikan ja tekemään siellä tutkimuksia.

Ehdotettu välittömästi-sanon lisääminen muuttaisi tilanteen siten, että turvallisuustutkintaviranomainen voisi täysin muiden viranomaisten tutkintaoikeudesta ja -velvollisuudesta riippumatta päästä onnettomuuspaikalle ottamatta huomioon muiden toimijoiden oikeuksia ja velvollisuuksia. Tämä voi johtaa pahimmillaan vakaviin ristiriitoihin esimerkiksi turvallisuustutkinnan ja oikeudellisen vastuun toteuttamiseksi tehtävän esitutkinnan välillä.

Poliisi on yleinen esitutkintaviranomainen, jolle on esitutkintalain (805/2011) 3 luvun 3 §:ssä säädetty velvollisuus toimittaa esitutkinta, kun sille tehdyn ilmoituksen perusteella tai muuten on syytä epäillä, että rikos on tehty (esitutkintapakko). Esimerkiksi tilanteessa, jossa poliisi selvittää onnettomuuteen liittyen henkirikoksen mahdollisuutta, liittyy tapahtumaan sekä rikosoikeudellisesti että vahingonkorvausoikeudellisesti erittäin suuri yleisen ja yksityisen edun vaatimus. Tutkinnalta edellytetään suurta luotettavuutta mm. tapahtumapaikan tutkintaan liittyen. Mikäli tässä tilanteessa turvallisuustutkintaviranomaiselle annetaan oikeus täysin poliisia huomioimatta mennä tapahtumapaikalle ja tehdä siellä omia tutkimuksia, voi poliisin esitutkinta ja siten oikeudellisen vastuun toteutumisen intressit vaarantua erittäin vakavalla tavalla.

Poliisin ja turvallisuustutkintaviranomaisen oikeudet päästä onnettomuuspaikalle ja tutkia siellä esineitä, laitteita ja rakenteita on turvattavissa täysin lain nykyisessä kirjoitusasussa. Kyse on eri viranomaisten välisen yhteistoiminnan sopimisesta, ei lakitasolla säädettävästä asiasta. Ehdotettu muutos asettaa tutkintaintressit kielteisellä tavalla arvoasetelmaan ja voi aiheuttaa nykytilanteeseen nähden merkittävästi vakavampia ongelmia, kuin mitä perusteluissa esille nostettu puutteellinen yhteistoiminta on synnyttänyt. Poliisihallitus katsoo, että esitetty välittömästi-sanan lisäys tulee esityksestä poistaa.

Poliisitarkastaja

Antti Leppilähti

Leppilähti Antti
Poliisihallitus - Poliisitoimintayksikkö